

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Vojtěcha Šimíčka v právní věci žalobce: **GEOLINK Praha, a. s.**, se sídlem Kovářova 1166/3A, Praha 5, zastoupeného JUDr. Jiřím Svobodou, advokátem se sídlem Na Jarově 2425/4, Praha 3, proti žalovanému: **Generální ředitelství cel,** se sídlem Budějovická 7, Praha 4, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 3. 2009, č. j. 1894/2009-170100-30, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 27. 4. 2012, č. j. 9 Ca 147/2009 - 35,

takto:

I. Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 27. 4. 2012, č. j. 9 Ca 147/2009 - 35, **se zrušuje.**

II. Rozhodnutí Generálního ředitelství cel ze dne 18. 3. 2009, č. j. 1894/2009-170100-30, **se zrušují** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.

III. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci na nákladech řízení částku 15 712 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho zástupce.

Odůvodnění:

Kasační stížností podanou v zákonné lhůtě se žalobce jako stěžovatel domáhá zrušení shora označeného rozsudku Městského soudu v Praze, jímž byla zamítnuta jeho žaloba proti výše uvedenému rozhodnutí žalovaného. Tímto rozhodnutím žalovaný zamítl odvolání stěžovatele proti rozhodnutí – závazné informaci Celního ředitelství v Praze (dále jen „závazná informace“ nebo „ZISZ“) ze dne 6. 1. 2009, č. CZ 07-0003-2009, sp. zn.

20630/08-170100-30, o sazebním zařazení zboží „MOLYBDENUM METALLIC“ pro účely celního řízení.

Stěžovatel proti tomu v kasační stížnosti výslovně uplatňuje důvody podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Podle jeho názoru městský soud nesprávně posoudil rozhodné právní otázky a zatížil svůj rozsudek nepřezkoumatelností pro nesrozumitelnost, pro nedostatek důvodů i pro jinou vadu řízení s vlivem na zákonnost rozhodnutí ve věci samé.

Stěžovatel se domnívá, že předmětné zboží, označené jako „Molybdenum Metallic“, mělo být zařazeno do podpoložky 8102 97 00 kombinované nomenklatury celního sazebníku, jak vyplývalo z jím předložených dokumentů, konkrétně závazné informace č. BED.T.249.366, vydané belgickými celními orgány, a závazné informace č. NLRTD-207-000690, vydané nizozemskými celními orgány. Stěžovatel v kasační stížnosti připouští, že nebyl oprávněn dovolávat se cizozemských závazných informací, neboť podle čl. 10 odst. 1 Nařízení Komise č. 2454/93/EHS se smí závazné informace o sazebním zařazení zboží dovolávat toliko její příjemce, jímž stěžovatel nebyl. Současně však namítá, že již v řízení o vydání ZISZ, jakož i v odvolacím řízení a v řízení před městským soudem, měly být jím předložené zahraniční závazné informace provedeny jako důkazy. V této souvislosti stěžovatel odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 1 Afs 4/2012, z kterého dovozuje, že cílem ZISZ je poskytnout hospodářskému subjektu právní jistotu, přetrvává-li pochybnost o zařazení zboží do stávající celní nomenklatury. Přestože české celní orgány nebyly povinny zařadit stěžovatelem dovezené zboží do stejné podpoložky kombinované nomenklatury, do které bylo zařazeno belgickými a nizozemskými celními orgány, mohly být v řízení před Celním ředitelstvím v Praze cizozemské závazné informace uplatněny jako důkazy; tomu ostatně odpovídá i skutečnost, že v rubrice 12 formuláře žádosti o vydání ZISZ má žadatel uvést údaje o ZISZ vydaných jiným oprávněným osobám pro stejné nebo podobné zboží.

Stěžovatel dále namítá, že správnost jím navrhovaného sazebního zařazení zboží potvrzovaly i fotografie, které celním orgánům a soudu předložil. Z jejich porovnání s fotografiemi obsaženými zejména v belgické ZISZ je patrné, že se jedná o zboží stejné povahy. Totožnost zboží pak měly potvrdit i analýzy provedené belgickými a nizozemskými orgány; stěžovatel proto v řízení před soudem navrhoval, aby české celní orgány tyto analýzy soudu předložily jako důkazy. Městský soud však jím navržené důkazy neprovedl a s jeho návrhy na doplnění dokazování se dostatečně nevypořádal.

Za chybný považuje stěžovatel rovněž závěr městského soudu, že se na řízení o žádosti o vydání ZISZ nepoužije správní řád, neboť vydávání závazných informací o sazebním zařazení zboží je upraveno právem Evropské unie. Stěžovatel je naopak přesvědčen, že unijní celní předpisy neobsahují komplexní procesní úpravu vydávání ZISZ, přičemž poukazuje na chybějící úpravu doručování nebo dokazování. Z tohoto důvodu, jakož i vzhledem k tomu, že celní zákon účinný v době vydání prvostupňového rozhodnutí v této věci neobsahoval procesní ustanovení o řízení o vydání závazné informace, bylo třeba v daném řízení postupovat podle správního řádu, zejména podle jeho § 51 a násl.

Stěžovatel rovněž namítá i rozpor napadeného rozsudku s ústavními principy ochrany legitimního očekávání, zákazu svévole a ochrany právní jistoty, k němuž mělo dojít tím, že české celní orgány posoudily jím dovezené zboží odlišně od celních orgánů Belgie a Nizozemska.

V doplnění kasační stížnosti ze dne 14. 6. 2012 pak stěžovatel brojil rovněž proti závěru soudu ohledně jeho námitky, že v řízení o vydání závazné informace nebyl seznámen s odborným posudkem celně technické laboratoře, ačkoliv se jednalo o jeden ze stěžejních důkazů, z nichž správní orgán prvního stupně při posouzení charakteru jím dovezeného zboží vycházel. Podle názoru stěžovatele byl takový postup v rozporu s § 56 správního řádu.

Na základě výše uvedených důvodů stěžovatel navrhuje napadený rozsudek městského soudu zrušit a vrátit věc tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvádí, že dle jeho názoru městský soud posoudil správně rozhodné právní otázky a jeho rozsudek netrpí vadami, jež jsou stěžovatelem namítány v kasační stížnosti. Městský soud v rozsudku uvedl, že se celní orgány dostatečně zabývaly objektivními charakteristikami stěžovatelem dovezeného zboží, přičemž současně přihlédli i k popisu zboží v žádosti o vydání ZISZ. Namítá-li stěžovatel, že v ZISZ vydané českými celními orgány není uvedena lhůta k podání odvolání, a že nebyl v průběhu řízení seznámen s odborným vyjádřením celně technické laboratoře, má žalovaný za to, že se soud s těmito námitkami dostatečně vypořádal, pokud odkázal na svůj dřívější rozsudek sp. zn. 6 Ca 90/2007. Žalovaný k tomu dále podotýká, že stěžovatel v žádosti o vydání ZISZ uvedl číslo vzorku jím dovezeného zboží, jenž by odebrán v řízení vedeném Celním úřadem v Opavě, v jehož průběhu byl vyhotoven posudek číslo OV0454/08, s nímž byl stěžovatel v tomto řízení seznámen. Tento posudek sloužil pouze k ověření informací uvedených stěžovatelem v žádosti o vydání ZISZ a jeho závěry se s těmito informacemi shodovaly. Žalovaný rovněž uvádí, že uvedený posudek celně technické laboratoře byl předmětem přezkumu Nejvyššího správního soudu v řízení vedeném pod sp. zn. 1 Afs 20/2011, přičemž NSS v tomto případě rozhodl o vrácení věci Krajskému soudu v Ostravě, jenž poté v rozsudku ze dne 22. 9. 2011, č. j. 22 Af 86/2011 – 106, potvrdil správnost sazebního zařazení zboží Celním ředitelstvím v Praze. Celní ředitelství se s výše uvedeným odborným stanoviskem celně technické laboratoře seznámilo a uvedlo jej jako jeden z podkladů při vydání ZISZ ve věci stěžovatele. Žalovaný trvá na svém stanovisku, že sazební zařazení zboží dovezeného stěžovatelem a označeného jako „Molybdenum Metallic“ do podpoložky 8102 94 00 kombinované nomenklatury je správné. Žalovaný proto navrhuje kasační stížnost jako nedůvodnou zamítnout.

Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas, stěžovatel je zastoupen advokátem a jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná.

Ze spisu městského soudu a ze správního spisu zjistil zdejší soud následující relevantní skutečnosti.

Stěžovatel požádal dne 17. 9. 2008 správní orgán I. stupně o vydání závazné informace o sazebním zařazení jím dovezeného zboží, které deklaroval jako „*Molybden – odpad a šrot*“ a sazebně zařadil do podpoložky 8102 97 00 (Molybden a výrobky z něho, včetně odpadu a šrotu, - ostatní, - - Odpad a šrot) se smluvní celní sazbou 0 %. V žádosti o vydání závazné informace je uveden obchodní název zboží „*Molybdenum Metallic*“ a jako účel použití je uvedeno „*roztavení v hutích pro použití při výrobě oceli*“. Celní ředitelství odebralo z dovezeného zboží vzorky pro zkoumání Celně technickou laboratoří Ostrava za účelem ověření správnosti tarifního zařazení. Z Protokolu o zkoušce ze dne 18. 9. 2008, vydaném Celně technickou laboratoří Ostrava, vyplývá, že vzorky jsou šedé kvádry, slinovaný prášek, podstavy 2,5 cm x 3 cm a různé délky, která je ulomená do nepravidelného tvaru. Ve vzorku byl identifikován molybden, železo, měď, jod a wolfram, přičemž majoritním prvkem je molybden, zatímco přítomnost ostatních jmenovaných prvků je řádově do půl procenta.

Celně technická laboratoř (dále i jen „CTL“) vyhotovila na základě provedené zkoušky i odborný posudek, ve kterém uvedla, že vzorek posoudila v souladu s celním sazebníkem, v úvahu vzala analytické výsledky a deklarované údaje o vzorku, dle nichž se jedná původně o odpad a šrot, který je určen pro ocelářský průmysl jako legovací přísada; jako pomocné kritérium použila poznámku 8 k třídě XV Vysvětlivek k harmonizovanému systému popisu a číselného označování zboží (dále jen „Vysvětlivky k HS“), zmínila, že na obdobné zboží je vydaná platná závazná informace č. NLRTD-2007-000690, která zařazuje zboží do podpoložky 8102 97 00. Celně technická laboratoř však dospěla k závěru, že se v tomto případě nejedná o odpad, ale o zboží, které je bez dalšího přepracování použitelné jako legovací přísada v ocelářství, a s odkazem na rozhodnutí Tarifní komise Generálního ředitelství cel, č. SSV0008-1, doporučila zařadit předmětné zboží do podpoložky celního sazebníku 8102 94 00 (Molybden a výrobky z něho, včetně odpadu a šrotu, - ostatní, -- Netvářený (surový) molybden, včetně tyčí a prutů) se smluvní celní sazbou 3 %.

Celní ředitelství na základě posudku celně technické laboratoře vydalo dne 6. 1. 2009 pod č. CZ 07-0003-2009 závaznou informaci o sazebním zařazení zboží dovezeného stěžovatelem, přičemž zařadilo toto zboží do podpoložky 8102 94 00. Své rozhodnutí odůvodnilo tak, že zařazení zboží do navrhované podpoložky 8102 97 00 celního sazebníku je věcně nesprávné, neboť se nejedná o odpad a šrot ve smyslu poznámky 8 ke třídě XV celního sazebníku, ale o molybdenový prášek slisovaný do briket pro účely dávkování nebo pro přepravu tak, jak je uvedeno ve Vysvětlivkách ke kombinované nomenklatuře ES k podpoložce 8102 94 00.

Dne 26. 1. 2009 podal stěžovatel proti ZISZ odvolání, v němž uvedl, že v řízení o vydání závazné informace celnímu ředitelství předložil ZISZ č. BED.T.249.366 a ZISZ č. NLRTD-2007-000690, vydané belgickými, respektive nizozemskými celními orgány, v nichž bylo posuzované zboží charakterizováno jako zbytky a odpad z molybdenu a zařazeno do podpoložky 8102 97 00 celního sazebníku. Stěžovatel přitom zdůraznil, že zboží, které dovezl do ČR, je totožné se zbožím, jehož se týkaly výše uvedené cizozemské ZISZ, což je patrné z jejich popisu předmětného zboží, jakož i ze srovnání fotografií zboží posuzovaného belgickými a nizozemskými orgány s fotografiemi jím dovezeného zboží, jež byly přiloženy k odvolání. Stěžovatel v odvolání navrhoval, aby byly v odvolacím řízení jako důkazy provedeny vzorky odebrané CTL a jím předložené fotografie. Celní

ředitelství se podle jeho názoru dostatečně nevypořádalo se zahraničními ZISZ. Stěžovatel rovněž namítal, že správní orgán I. stupně posoudil charakter zboží na základě údajů, které nemají oporu v žádosti o vydání ZISZ, a svůj závěr o tom, že se nejedná o odpad a šrot, dostatečně neodůvodnil. Z jeho rozhodnutí dále není patrné, podle jakých právních předpisů bylo v řízení postupováno. Konečně stěžovatel namítal i rozpor postupu celního ředitelství s § 51 a násl. správního řádu.

Žalovaný rozhodnutím ze dne 18. 3. 2009, č. j. 1894/2009-170100-30, odvolání stěžovatele zamítl. V první řadě se neztotožnil s názorem stěžovatele, že se na řízení o vydání ZISZ vztahuje správní řád, neboť vydání závazné informace je upraveno právem EU. Žalovaný nepřisvědčil ani námitce nepřezkoumatelnosti závazné informace. Způsob, jakým celní ředitelství popsalo zkoumané zboží a odůvodnilo své rozhodnutí, byl plně v souladu s platnými právními předpisy; žalovaný v této souvislosti připomněl, že bylo především na stěžovateli, aby celním orgánům poskytl informace svědčící o správnosti jím navrženého sazebního zařazení zboží. Celní ředitelství při zařazení zboží vycházelo z jeho zjištěných vlastností a z posudku CTL, přičemž nebylo povinno stěžovatele předem seznámit s odebráním vzorků zboží, jejich zkoumáním celně technickou laboratoří a vypracováním posudku. Žalovaný se ztotožnil s názorem celního ředitelství, že popis zboží v cizích závazných informacích nebyl jednoznačný, pročež nebylo možné jednoznačně rozhodnout, zda se ve všech případech jednalo o totožné zboží. Celní ředitelství zařadilo stěžovatelem dovezené zboží správně.

Stěžovatel napadl rozhodnutí žalovaného žalobou, v níž uplatnil obdobné argumenty jako v odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí. Podle jeho názoru celní orgány při zařazení jím dovezeného zboží nepřihlédly k jeho popisu v žádosti. Dále namítal, že žalovaný postupoval nesprávně, pokud při zařazení předmětného zboží vycházel z vysvětlivek k podpoložce 8101 94 00, vztahující se na výrobky z wolframu; argument podobnou metalurgií wolframu a molybdenu nelze uplatnit v případě odpadu a šrotu. Stěžovatel rovněž popřel, že by v řízení o vydání ZISZ uvedl, že jím dovezený molybdenový prášek byl lisován do briket pro účely dávkování nebo pro přepravu. Žalovaný se dostatečně nevypořádal s cizozemskými ZISZ předloženými stěžovatelem ani s předloženou fotodokumentací. Z odůvodnění odvoláním napadené ZISZ nebylo ostatně patrné ani to, zda celní ředitelství zohlednilo odebrané vzorky zboží. Stěžovatel proto v žalobě navrhoval, aby byly vzorky jím dovezeného zboží i fotografie zboží, jež bylo předmětem posouzení belgických a nizozemských celních orgánů, provedeny soudem jako důkazy. Stěžovatel dále navrhoval, aby byly městským soudem vyžádány a jako důkazy provedeny též analýzy zboží, jež bylo posuzováno celními orgány Belgie a Nizozemska v rámci řízení, která předcházela vydání jím předložených závazných informací. Kromě toho stěžovatel poukázal na řadu formálních nedostatků ZISZ vydané Celním ředitelstvím v Praze a zdůraznil, že zařazení zboží do podpoložky 8102 94 00 bylo chybné.

Městský soud nyní napadeným rozsudkem žalobu stěžovatele zamítl. V odůvodnění rozsudku k tomu především uvedl, že se správní orgány dostatečně zabývaly charakterem posuzovaného zboží, přičemž vzaly v úvahu všechny stěžovatelem uvedené skutečnosti. Podle soudu nebylo pro zařazení zboží do příslušné podpoložky kombinované nomenklatury podstatné, z jakého důvodu bylo lisováno do briket. Soud rovněž uvedl, že z textu vysvětlivek k Harmonizovanému systému jednoznačně vyplývá možnost uplatnění

vysvětlivek k podpoložce 8101 94 00 (wolfram) i ve vztahu k výrobkům z molybdenu; argumentu stěžovatele, že takový postup nebyl možný u molybdenového odpadu, soud nepřisvědčil, neboť předmětné zboží nelze za odpad a šrot považovat, což bylo dostatečně objasněno již ve správním řízení. Pokud jde o předložené cizozemské závazné informace, soud zejména uvedl, že závazné informace se smí dovolávat toliko její příjemce, jímž však stěžovatel v případě belgické a nizozemské ZISZ nebyl. Z tohoto důvodu proto soud nevyhověl návrhu na provedení důkazů těmito listinami. Městský soud nepřisvědčil ani námitkám směřujícím proti formálním a procesním nedostatkům závazné informace vydané ve věci stěžovatele. Pokud jde o tvrzený rozpor s ustanoveními správního řádu, soud zdůraznil, že v řízení o žádosti o vydání ZISZ se správní řád nepoužije; v této souvislosti odkázal na svůj rozsudek sp. zn. 6 Ca 90/2007. Soud nicméně částečně přisvědčil stěžovateli v tom, že závazná informace neobsahovala úplné poučení o opravném prostředku. Stěžovatel, jenž postupoval po vydání a doručení ZISZ procesně správným způsobem, však tímto nedostatkem nebyl dotčen na svých právech. K obdobnému závěru soud dospěl i v případě námitky, že nebyl seznámen s posudkem CTL, neboť laboratoř při jeho vypracování vycházela pouze z jím předloženého zboží a ze skutečností, které uvedl v žádosti.

Důvodnost kasační stížnosti posoudil Nejvyšší správní soud v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů.

Stěžovatel v kasační stížnosti namítá především to, že celní orgány zařadily jím dovezené zboží v rozporu se zahraničními závaznými informacemi. Podle jeho názoru bylo toto zboží totožné se zbožím, jež bylo předmětem posouzení celních orgánů Belgie a Nizozemí v řízeních, která předcházela vydání shora specifikovaných závazných informací. Stěžovatel se proto domnívá, že české celní orgány postupovaly v rozporu s jeho legitimním očekáváním a s principy ochrany právní jistoty a zákazu svévole. Městskému soudu pak vytýká zejména to, že se dostatečně nevypořádal s jeho námitkami a důkazními návrhy.

Nejvyšší správní soud při posouzení této námitky vycházel v první řadě z Nařízení Rady (EHS) č. 2913/92 ze dne 12. 10. 1992, kterým se vydává celní kodex Společenství, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „celní kodex“). Dle čl. 12 odst. 1 a 2 celního kodexu „[c]*elní orgány vydávají na základě písemné žádosti závazné informace o sazebním zařazení zboží způsobem stanoveným postupem projednávání ve výboru. Závazná informace o sazebním zařazení zboží je závazná pro celní orgány ve vztahu k oprávněné osobě pouze pro účely sazebního zařazení zboží. (...)*“. Podle odst. 3 téhož článku „[o]*právněná osoba musí prokázat, že zboží uvedené v celním prohlášení zcela odpovídá zboží, které je popsáno v závazné informaci o sazebním zařazení zboží*“. Na citovaná ustanovení celního kodexu pak navazuje čl. 10 odst. 1 Nařízení Komise (EHS) č. 2454/93 ze dne 2. 7. 1993, kterým se provádí nařízení Rady (EHS) č. 2913/92, kterým se vydává celní kodex Společenství, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „prováděcí nařízení“), jenž stanoví: „*Aniž jsou dotčeny články 5 a 64 kodexu, smí se závazné informace o sazebním zařazení zboží dovolávat pouze příjemce informace*“. Článek 11 pak normuje: „*Závazné informace o sazebním zařazení zboží vydané celními orgány kteréhokoli členského státu po 1. lednu 1991 jsou závazné pro příslušné orgány všech členských států za stejných podmínek*“. Závazné informace se tedy smí dovolávat pouze

z ní oprávněná osoba, a to vůči celním orgánům, které ji vydaly, a vůči celním orgánům jiných členských států.

Jak již bylo konstatováno v rozsudku tohoto soudu vydaném v souběžně posuzované věci sp. zn. 2 Afs 48/2012, zásadním pro samotné sazební zařazení dováženého zboží je Nařízení Rady (EHS) č. 2658/87 o celní a statistické nomenklatuře a o společném celním sazebníku (dále jen „nařízení o celním sazebníku“), které zavádí nomenklaturu zboží nazvanou *kombinovaná nomenklatura*, která se zakládá na harmonizovaném systému popisu a číselném označování zboží (dále jen „harmonizovaný systém“). Kombinovaná nomenklatura, smluvní celní sazby a doplňkové statistické jednotky jsou uvedeny v příloze I tohoto nařízení, která je každoročně k 1. lednu daného roku obměňována, v souladu s přijatými opatřeními v celní oblasti. V nyní projednávaném případě je relevantní příloha I nařízení o celním sazebníku, ve znění nařízení Komise (ES) č. 1214/2007 ze dne 20. 9. 2007, účinném od 1. 1. 2008 (dále jen „příloha I“).

V úvodu přílohy I lze nalézt Všeobecná pravidla pro výklad kombinované nomenklatury; část druhá pak obsahuje samotný celní sazebník, rozřazující jednotlivé druhy zboží do tříd. V posuzovaném případě se jedná o zařazení v rámci třídy XV, nazvané *Obecné kovy a výrobky z obecných kovů*; ta obsahuje, mimo jiné, i kapitolu 81 – *Ostatní obecné kovy; cermety; výrobky z nich.* Spor se vede o zařazení posuzované komodity v rámci této kapitoly (potažmo podkapitoly 8102 *Molybden a výrobky z něho, včetně odpadu a šrotu*) do podpoložky 8102 94 00 [*Netvářený (surový) molybden, včetně tyčí a prutů získaných prostým slinováním;* smluvní celní sazba 3%], respektive podpoložky 8102 97 00 (*Odpad a šrot;* smluvní celní sazba 0 %). S ohledem na charakter kasačních námitek je nadbytečné podrobněji rozebírat jak definici pojmů *obecné kovy* a *odpad a šrot* [in úvodní poznámky k třídě XV v bodu 3 a 8 písm. a) sazebníku], stejně jako výklad jednotlivých podpoložek, či otázku použitelnosti vysvětlivek k podpoložce 8101 94 00 (*Netvářený wolfram, včetně tyčí a prutů získaných prostým slinováním*), i pro potřeby podpoložky 8102 94 00 (in Vysvětlivky ke kombinované nomenklatuře Evropských společenství publikované dne 28. 2. 2006 v Úředním věstníku Evropské Unie pod č. 2006/C 50/01). Kasační námitky totiž směřují proti způsobu vedení dokazování, potažmo procesnímu postupu celních orgánů jako celku; podrobný rozbor způsobu, jakým mají být jednotlivé komodity zařazovány pod konkrétní čísla sazebníku tak v této situaci není rozhodující a s ohledem na komplikovanost a nepřehlednost celé úpravy by vedl spíše k zatemnění podstaty věci.

Pro věc je tedy zcela zásadní zodpovězení otázky možné aplikace vnitrostátních procesních předpisů v předcházejícím celním řízení. Nejvyšší správní soud se neztotožňuje s argumentací městského soudu ani žalovaného. Úprava celního zákona v § 320 odst. 1 písm. b) bodě 8 ukládá použít pro vydání závazných informací a zrušení jejich platnosti obecné předpisy o správním řízení, nestanoví-li tento nebo zvláštní zákon nebo přímo použitelný předpis Evropských společenství jinak. Za pravdu městskému soudu, potažmo celním orgánům, lze dát v tom, že je-li určitý postup upraven přímo aplikovatelnými předpisy Evropských společenství - nyní Evropské unie (zde celním kodexem a jeho prováděcím nařízením), pro použití vnitrostátní úpravy již v této oblasti není místa. Městský soud však přehlíží fakt, že zmiňovaná právní úprava není komplexní, a upravuje pouze určité fragmenty řízení o vydání ZISZ, tedy konkrétně, kdo může být žadatelem a příjemcem ZISZ, způsob podávání žádosti a její náležitosti, lhůtu pro její vydání, jakož i

způsob vydání ZISZ pouze na stanoveném tiskopisu, apod. (srov. hlavu II prováděcího nařízení). V případě těchto otázek se tak skutečně musí využít unijní právní úprava, jejíž přímý účinek se projevuje aplikační předností před vnitrostátní právní úpravou pojednávající o stejných otázkách. Výše uvedené předpisy EU ale neobsahují komplexní úpravu řízení o vydání ZISZ; neupravují zejména procesní otázky týkající se dokazování či doručování. Na tyto otázky neupravené právem EU je proto nutno využít úpravu vnitrostátní - s odkazem na již uváděný § 320 odst. 1 písm. b) bod 8 celního zákona, půjde o úpravu správního řádu (zákona č. 500/2004 Sb.). Proto lze souhlasit se stěžovatelem, že správní orgány pochybily, nepostupovaly-li při dokazování podle správního řádu a odkazovaly-li na postup dle příslušných nařízení, která ale takovou procesní úpravu neobsahují. Pokud městský soud takový postup aproboval, zatížil svůj rozsudek stejnou vadou, neboť nesprávně uvážil o právní otázce, rozhodné pro rozhodnutí ve věci, čímž je naplněn kasační důvod ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

Tento nesprávný procesní postup se v posuzovaném případě projevil v konkrétní rovině. V prvé řadě stěžovatel namítá, že nebyl vyrozuměn o provádění zkoušky CTL, ani seznámen s posudkem. Shodnou námitku uplatnil již v žalobě a městský soud se s ní vypořádal tak, že v rozsudku uvedl: „*Vzhledem k tomu, že se informace uvedené v žádosti o vydání ZISZ a vztahující se k předmětnému zboží překrývají s informacemi uvedenými v posudku a vzájemně se neodchylují, nemohl být žalobce tímto postupem správního orgánu nikterak dotčen.*“ Nejvyšší správní soud se však s tímto názorem městského soudu nemůže ztotožnit. Při hodnocení postupu správního orgánu I. stupně je třeba vycházet především z § 36 odst. 3 správního řádu, jenž uvádí: „*Nestanoví-li zákon jinak, musí být účastníkům před vydáním rozhodnutí ve věci dána možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí; to se netýká žadatele, pokud se jeho žádosti v plném rozsahu vyhovuje, a účastníka, který se práva vyjádřit se k podkladům rozhodnutí vzdal.*“ Celní ředitelství na základě odborného posudku CTL zařadilo stěžovatelem dovezené zboží odlišně, než jak bylo navrženo v žádosti o vydání ZISZ, a stěžovateli tedy mělo umožnit, aby se před vydáním závazné informace seznámil se závěry celně technické laboratoře a vyjádřil se k nim, nebo aby případně navrhl provedení dalších důkazů, jež by svědčily o správnosti jím navrženého sazebního zařazení zboží (§ 52 správního řádu). Argumentace městského soudu, podle něhož nemohl být stěžovatel postupem celního ředitelství dotčen na svých právech, neboť se údaje o posuzovaném zboží uvedené v odborném posudku shodovaly s údaji, které byly uvedeny v žádosti, nemůže obstát. Stěžovateli svědčilo právo seznámit se s podklady rozhodnutí ve smyslu § 36 odst. 3 správního řádu bez ohledu na to, z jakých informací o zkoumaném zboží laboratoř vycházela; rozhodující je ostatně to, jakým způsobem při posouzení vzorku zboží postupovala a k jakým závěrům dospěla.

Dále Celní ředitelství, stejně jako žalovaný, ve svých rozhodnutích nedostatečně odůvodnily, jaká konkrétní skutková zjištění je dovedla k závěru o nesprávnosti zařazení předmětného zboží do podkategorie *odpad a šrot*. Pouhý poukaz na nejednoznačnost jeho popisu v belgické a nizozemské ZISZ není dostatečný, a to zejména s poukazem na celními orgány akceptovaný popis u německé ZISZ, který se, dle názoru zdejšího soudu, od způsobu popisu v ostatních ZISZ, nijak podstatně neliší. Celní orgány měly k dispozici též vzorek předmětného zboží a obrazovou fotodokumentaci, která tvořila přílohu zahraničních ZISZ; z odůvodnění jejich rozhodnutí ale není patrno, k jakým závěrům bylo jejich porovnáním dospěno, či zda vůbec k tomuto porovnání došlo. Vše nasvědčuje závěru, že se celní orgány omezily pouze na popisy zboží a vycházely ze zkoušky CTL,

kterou však (jak již bylo výše konstatováno) provedly bez součinnosti se stěžovatelem. Městský soud navíc sám uvedl, že v řízení o ZISZ celní úřad vychází z podkladů předložených žadatelem a z údajů vztahujících se ke zboží, na základě kterých pak vyhodnotí, do jaké podpoložky KN má být takové zboží zařazeno. S ohledem na tuto argumentaci, je rozsudek městského soudu vnitřně rozporný, neboť na straně jedné nepočítá s procesem dokazování ze strany celního orgánu při vydávání ZISZ, na straně druhé však aprobuje postup tohoto orgánu při provádění dokazování bez určených procesních pravidel.

Právě námitku stěžovatele (uplatňovanou již v průběhu řízení před celními orgány i v rámci soudního řízení), dle které existuje rozpor sazebního zařazení jím dováženého zboží (ve smyslu prvostupňové ZISZ) se zahraničními závaznými informacemi o sazebním zařazení, lze považovat za zásadní. Stěžovatel má za to, že zboží, které dovážel, a zboží, které je předmětem těchto zahraničních závazných informací, je totožné, neboť vykazuje shodu ve všech podstatných znacích (forma, použití, čistota). Žalovaný tuto námitku vypořádal v tom smyslu, že popis zboží v obou uvedených ZISZ (belgická a nizozemská) není jednoznačný, a nelze proto s určitostí prohlásit, že se jedná o stejné zboží. Městský soud pak shledal námitky stěžovatele ohledně zahraničních ZISZ nedůvodnými jednak proto, že potvrdil závěry žalovaného o nejednoznačnosti popisu zboží; za zásadní nicméně považoval úpravu zakotvenou v čl. 10 odst. 1 prováděcího nařízení, která uvádí, že *závazná informace o sazebním zařazení zboží je závazná pro celní orgány ve vztahu k oprávněné osobě pouze pro účely sazebního zařazení zboží.* Ze znění tohoto ustanovení městský soud dovodil, že stěžovatel se zahraničních ZISZ nemůže dovolávat, protože není jejich příjemcem. Proto též neprovedl důkazy zahraničními ZISZ ani analýzami, které byly podkladem pro jejich vydání.

Nejprve je třeba upozornit, že cílem ZISZ je poskytnout hospodářskému subjektu právní jistotu, přetrvává-li pochybnost o zařazení zboží do stávající celní nomenklatury (viz rozsudek Soudního dvora Evropské unie – dále též „SDEU“, ze dne 2. 12. 2010, *Schenker*, C-199/09, bod 16), a chránit jej tak proti jakékoli následné změně stanoviska celních orgánů k zařazení tohoto zboží [viz rozsudek Evropského soudního dvora (ESD) – nyní SDEU - ze dne 29. 1. 1998, *Lopex Export*, C-315/96, Recueil, s. I-317, bod 28].

Z ustanovení čl. 12 odst. 2 celního kodexu, ve spojení s články 10 a 11 prováděcího nařízení, vyplývá, že se ZISZ smí dovolávat pouze příjemce informace (tj. oprávněná osoba). To plyne i rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 2. 2012, č. j. 1 Afs 4/2012 – 37, vycházejícího z judikatury Soudního dvora EU; soud zde konstatoval, že ZISZ vytváří práva pouze ve prospěch oprávněné osoby, které byla vydána závazná informace, jak ostatně správně podotýká i stěžovatel v kasační stížnosti. ZISZ vydané celními orgány kteréhokoli členského státu po 1. 1. 1991 jsou přitom závazné pro příslušné orgány všech členských států, za stejných podmínek. V této souvislosti ESD potvrdil, že ZISZ vytváří práva pouze ve prospěch oprávněné osoby, které byla vydána závazná informace (rozsudek ze dne 15. 9. 2005, *Intermodal Transports*, C-495/03, Recueil, s. I-8151, bod 27).

V rozsudku ze dne 7. 4. 2011, *Sony Supply Chain Solutions (Europe),* C-153/10 se SDEU mimo jiné zabýval otázkou, zda účastník řízení může v rámci řízení o uložení cla zpochybnit toto uložení tím, že předloží ZISZ, která byla vydána jiné osobě v jiném

členském státě pro totožné zboží. Soudní dvůr uvedl (bod 40 – 44 rozsudku), že „*podle čl. 12 odst. 2 celního kodexu a článku 11 prováděcího nařízení je ZISZ závazná pro celní orgány pouze v případě, že ji uplatňuje oprávněná osoba, které byla vydána, nebo její zástupce. Mimo tento případ nemůže orgán příslušný podle čl. 243 odst. 2 celního kodexu, kterému je ZISZ předložena, přiznat této ZISZ právní účinky, které jsou s ní spojené. ZISZ jakožto důkazu se může nicméně dovolávat i jiná osoba než oprávněná osoba, které byla ZISZ vydána. Při neexistenci právní úpravy Unie týkající se pojmu "důkaz" jsou totiž v zásadě přípustné všechny důkazní prostředky, které procesní právo členských států připouští v řízeních podobných řízení upravenému v článku 243 celního kodexu (viz v tomto smyslu rozsudek ze dne 23. března 2000, Met-Trans a Sagpol, C-310/98 a C-406/98, Recueil, s. I-1797, bod 29)*“. Z citovaného rozhodnutí je tedy zřejmé, že předloží-li účastník řízení k důkazu ZISZ vydané jiné osobě, nemohou jí celní orgány přiznat stejné právní účinky, jaké jsou spojovány s případem, kdy je předkládána jejím adresátem - takové ZISZ pro ně nejsou závazné. Účastník však může v rámci řízení navrhnout provedení důkazu závaznou informací o sazebním zařazení zboží, která byla vydána v jiném členském státě pro totožné zboží; hodnocení takové listiny se pak odvíjí standardním způsobem, tedy na principu volného hodnocení důkazů. I když šlo ve shora popsané věci o řízení o uložení cla, stejný princip lze nepochybně vztáhnout i na samotné řízení o žádosti o vydání ZISZ.

Ve smyslu posledně zmiňovaného rozhodnutí SDEU tak zbývá posoudit, zda rozhodná procesní pravidla dotčeného členského státu (zde ČR) možnost předložení takových důkazních prostředků připouští. Jak již bylo vyloženo výše, v řízení o vydání ZISZ bylo nutno postupovat podle obecných předpisů o správním řízení, tj. dle správního řádu. Jestliže ustanovení § 51 odst. 1 tohoto zákona připouští pro potřeby dokazování použít *všech důkazních prostředků, které jsou vhodné ke zjištění stavu věci a které nejsou získány nebo provedeny v rozporu s právními předpisy* s tím, že *jde zejména o listiny, ohledání, svědeckou výpověď a znalecký posudek*, nelze vyloučit ani provedení důkazu cizozemskými ZISZ.

Ze spisového materiálu zdejší soud zjistil, že žalovaný k cizozemským ZISZ, předloženým stěžovatelem, přistupoval jako k důkazním prostředkům; ve svém rozhodnutí mj. uvedl, že se seznámil se ZISZ, které vydaly orgány Belgie a Nizozemska a se zařazením v nich popisovaného zboží, nicméně nedovodil z nich s dostatečnou jistotou, že se jednalo o stejné zboží, jaké bylo předmětem tohoto řízení, vzhledem k tomu, že popisy v zahraničních ZISZ nejsou jednoznačné. I když se s těmito důkazy dostatečně nevypořádal (viz argumentace podaná výše - chybí například hodnocení obrazových příloh, ve vztahu ke vzorkům předmětného stěžovatelova zboží), není pochyb o tom, že žalovaný tyto ZISZ považoval za důkazní prostředky (ač použití správního řádu ve svém rozhodnutí výslovně vyloučil).

Stěžovatel v řízení před městským soudem vyjádřil s tímto závěrem žalovaného nesouhlas a na podporu své argumentace navrhl, aby byly tyto ZISZ provedeny jako důkazy v řízení před soudem a aby žalovaný předložil jako důkaz rovněž analýzy zboží provedené zahraničními celními orgány, které byly podklady pro jejich vydání. Rovněž navrhoval provedení důkazu fotografiemi a vzorky, jež byly, dle stěžovatelových informací, odebrány orgány české celní správy, protože z napadeného rozhodnutí není zřejmé, zda byly tyto důkazy vzaty při rozhodování v úvahu. Městský soud uznal

vypořádání se se ZISZ za dostatečné, současně však uvedl, že ve smyslu čl. 10 odst. 1 prováděcího nařízení se této informace může dovolávat pouze její příjemce. Tím stěžovatel nebyl a nepřísluší mu tak vůbec právo se jich dovolávat. Právě z tohoto důvodu soud zamítl návrh na jejich provedení jako důkazu, spolu s navrženými analýzami.

Tento procesní postup byl chybný. Městský soud sice správně dovodil, že právních účinků ZISZ, ve smyslu závaznosti jejího obsahu, se může vůči celním orgánům dovolávat pouze její příjemce, toto omezení však nepřípustně extenzivně rozšířil i na jakoukoli použitelnost takových listin pro potřeby dokazování, nejsou-li předkládány jejich adresátem. Vykročil tak nejen mimo faktický procesní postup žalovaného (ten jejich použitelnost odmítl z důvodu nedostatečné průkaznosti), který však (jak již bylo popsáno výše) současně protismyslně potvrdil, ale především zaujal v této otázce odlišný právní názor, než jaký vyslovil SDEU. Řízení před městským soudem tak bylo zatíženo i procesní vadou, která mohla mít vliv na zákonnost konečného rozhodnutí ve věci, neboť nedošlo k věcnému vypořádání jedné ze zásadních žalobních námitek, na které byl postaven základ žaloby a která byla doplněna i návrhy na provedení důkazů (obrazový materiál, odebrané vzorky - k těm se městský soud nijak nevyjádřil). Tato vada pak z povahy věci musí nutně vést ke zrušení napadeného rozsudku [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.].

Stěžovatel konečně poukazuje na ústavně právní rovinu věci, kdy v postupu celních orgánů, potažmo městského soudu, spatřuje porušení zákazu svévole při výkonu veřejné moci a porušení principu legitimního očekávání. Tuto argumentaci nelze principiálně odmítnout, nicméně posouzení, zda tyto ústavní kautely byly skutečně porušeny, nelze za daného stavu věci provést. Není totiž dosud najisto postaveno, zda komodita, stran níž se stěžovatel domáhal vydání ZISZ (konkrétního obsahu), je vskutku shodná s komoditami, které byly předmětem posouzení belgickými, respektive nizozemskými orgány. Fakt, že tato nejistota jde na vrub českých celních orgánů, respektive městského soudu, na věci nic nemění; právě zodpovězení této otázky bude předmětem dalšího dokazování, vedeného před orgány celní správy.

S ohledem na skutečnosti výše uvedené je zřejmé, že rozsudek městského soudu nemůže z hlediska zákona obstát. Protože vytýkané vady v postupu celních orgánů měly bez dalšího vést ke zrušení rozhodnutí žalovaného, došlo by pouhým zrušením napadeného rozsudku (jenž tento postup nesprávně aproboval) v dalším řízení před městským soudem jen k přenesení právního názoru zdejšího soudu na žalovaného, a to současně se zrušením jeho rozhodnutí. Nejvyšší správní soud proto využil svého oprávnění zrušit rozsudek městského soudu (§ 110 odst. 1 s. ř. s.) bez toho, že by mu věc vrátil k dalšímu řízení, přičemž z důvodu procesní ekonomie zrušil též rozhodnutí žalovaného, jak mu to umožňuje ustanovení § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. Tomuto orgánu také vrátil věc k dalšímu řízení, za přiměřeného použití § 78 odst. 4 s. ř. s.; v něm bude žalovaný vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 s. ř. s., § 120 s. ř. s.).

Nejvyšší správní soud je posledním soudem, který o věci rozhodl, a proto musí rozhodnout o náhradě nákladů celého soudního řízení. Podle § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., má úspěšný stěžovatel právo na náhradu důvodně vynaložených nákladů proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V nyní posuzované věci je procesně úspěšným stěžovatel, proto mu bylo proti žalovanému právo na náhradu nákladů řízení

přiznáno. Tyto náklady jsou tvořeny především částkou 7000 Kč za zaplacené soudní poplatky (2000 Kč za žalobu a 5000 Kč za kasační stížnost). Ohledně nákladů zastoupení vycházel zdejší soud z toho, že v řízení o žalobě a později o kasační stížnosti byly provedeny tři úkony právní služby (převzetí a příprava věci, podání žaloby, podání kasační stížnosti) v celkové částce 6300 Kč (3 x 2100 Kč), podle § 11 odst. 1 písm. a), d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb, ve znění účinném do 31. 12. 2012 (advokátní tarif). Soud dále přiznal stěžovateli náhradu hotových výdajů, která činí podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu 300 Kč za jeden úkon právní služby; celkem tedy 900 Kč. Protože advokát JUDr. Jiří Svoboda doložil, že je plátcem DPH, zvyšují se náklady řízení o částku 1512 Kč, odpovídající dani, kterou je povinen odvést z odměny za zastupování podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění účinném do 31. 12. 2012. Celkem tak náklady řízení tvoří částka 15 712 Kč. Tuto částku je žalovaný povinen zaplatit stěžovateli v přiměřené lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku, k rukám jeho zástupce.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. února 2013

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu